

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อําเภอบางกระทุม จังหวัดพิษณุโลก ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า อ้างอิงจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด และได้กำหนดแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 368 คน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทุม จ.พิษณุโลก รวมทั้งสิ้น 405 คน โดยสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทุม จ.พิษณุโลก มีจำนวน 37 สถานศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนวัดย่านยาว	2. โรงเรียนราษฎร์เจริญ
3. โรงเรียนราษฎร์ดําริ	4. โรงเรียนชุมชน 12 ท่าตาลประชาสฤษฎ์
5. โรงเรียนบ้านวังสาร	6. โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย
7. โรงเรียนบ้านบุใหญ่	8. โรงเรียนประชาสามัคคี
9. โรงเรียนวัดราษฎร์สโมสร	10. โรงเรียนวัดกรุงศรีเจริญ
11. โรงเรียนวัดบึงลำ	12. โรงเรียนวัดแหลมพระธาตุ
13. โรงเรียนชุมชน 3 บ้านเนินกุ่ม	14. โรงเรียนบ้านท่ายาง

15. โรงเรียนบ้านสระเศรษฐี	16. โรงเรียนบ้านใหม่ไพรมณี มิตรภาพ118
17. โรงเรียนบ้านหนองกรด	18. โรงเรียนวัดดงหมี (ธรรมรสอุปถัมภ์)
19. โรงเรียนวัดบางกระทู้	20. โรงเรียนศึกษาลัย
21. โรงเรียนบ้านแม่เทียบ	22. โรงเรียนวัดไพรสวรรณ
23. โรงเรียนวัดสิริสุขธาवास	24. โรงเรียนวัดใหม่ราษฎร์ทรงธรรม
25. โรงเรียนวัดโคกสลด	26. โรงเรียนประชาสรรค์วิทยา
27. โรงเรียนอภัยสุพรรณภูมิ	28. โรงเรียนบ้านยางโทน
29. โรงเรียนวัดท่านา	30. โรงเรียนวัดท่ามะขาม 2
31. โรงเรียนบ้านหนองสระพัง	32. โรงเรียนบ้านตายม
33. โรงเรียนรัฐราษฎร์บำรุง	34. โรงเรียนวัดสนามคลีตะวันตก
35. โรงเรียนวัดสนามคลีตะวันออก	36. โรงเรียนเนินกุ่มวิทยา
37. บางกระทู้พิทยาคม	

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan

ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทู้ จ.พิษณุโลก จำนวน 34 สถานศึกษา โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 188 คน รวมกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทู้ จ.พิษณุโลก จำนวน 222 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทู้ จ.พิษณุโลก ซึ่งคำถามจะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับคือ

มากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
มาก ให้คะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลางให้คะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย ให้คะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลจากค่าพิสัย (Range) ของค่าเฉลี่ย โดยคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้นโดยใช้ ค่าตัวเลขสูงสุด-ค่าตัวเลขต่ำสุดหารด้วยจำนวนชั้นตามสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาค} &= \text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด} / \text{จำนวนชั้น} \\ \text{ค่าสูงสุด} &= 5 \\ \text{ค่าต่ำสุด} &= 1 \\ \text{จำนวนชั้น} &= 5 \\ \text{แทนค่าในสูตร} &= 5 - 1 / 5 = 0.80 \quad \text{จึงแบ่งได้ดังนี้} \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้าง และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และบทความทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวทางการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน แล้วรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะวัดในแต่ละข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยดำเนินการดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \sum R/N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ ค่า +1 หมายถึงว่า ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และ ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อจึงผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามี ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว

2. ความเชื่อมั่น (reliability) หลังจากผู้วิจัยปรับปรุงเครื่องมือแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try – Out) กับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.วังทอง จ.พิษณุโลก จำนวน 30 สถานศึกษา ผลที่ได้จากแบบสอบถามที่นำไปทดสอบ นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha – Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.964

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จ.พิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาใน อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก โดยการแจกแบบสอบถามให้กับสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 37 สถานศึกษา

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พร้อมแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถดำเนินการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาตรวจให้คะแนน/รหัส ในกระดาษบันทึกรหัส

(Coding Sheet)

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่ออธิบายข้อมูลของคุณลักษณะของสถานศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) แจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแนวทางการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน จำแนกตามคุณลักษณะของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test (Independent Sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ Least Significant Difference (LSD)